Sag 1/86

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber
mod
Kongeriget Belgien

»Traktatbrud — beskyttelse af grundvandet«

Retsmøderapport 2797

Forslag til afgørelse fra generaladvokat Jean Mischo, fremsat den 25. marts 1987 2801

Domstolens dom af 17. juni 1987 2803

Sammendrag af dom

Medlemsstater — forpligtelser — gennemførelse af direktiver — manglende gennemførelse — begrundelse — utilladelighed
(EØF-traktaten, art. 169)

En medlemsstat kan ikke påberåbe sig bestemmelser, praksis eller forhold i sin interne retsorden som begrundelse for ikke at overholde forpligtelser eller frister, der er fastsat i EF-direktiver.

RETSMØDERAPPORT
i sag 1/86 *

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. Ved Rådets direktiv 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer (EFT L 20, s. 43) pålægges det medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger for at:

* Processprog: Fransk.

a) forhindre udledning i grundvandet af en række stoffer, der er opført i direktivets liste I, og

b) begrænse udledningen af de i direktivets liste II angivne stoffer.

I henhold til artikel 21, stk. 1, i direktiv 80/68/EØF skulle medlemsstaterne træffe de nævnte foranstaltninger inden for en frist på to år fra direktivets meddelelse, og ifølge samme artikels stk. 2 skulle de meddele Kommissionen teksten til de vigtigste nationale forskrifter, som de udsteder på det af direktivet omfattede område.

direktivet meddeltes kongeriget Belgien den 19. december 1979.

Den 8. september 1982 tilstillede den belgiske regering Kommissionen de i Belgien gældende lov- og forvaltningsforskrifter, der efter regeringens opfattelse sikrede gennemførelsen af direktiv 80/68/EØF i intern belgiske ret. Der var tale om lov af 26. marts 1971 om beskyttelse af grundvandet [*Moniteur belge* (Statstidende) af 1.5.1971], arrêté royal (bekendtgørelse) af 3. oktober 1975 om forebyggelse af forurening af overfladevandet med olieaffald (*Moniteur belge* af 5.11.1975) og en række bekendtgørelser af 3. august 1976, hvoraf én vedrører de almindelige bestemmelser om afledning af spildevand til almindeligt overfladevand, til det offentlige kloaksystem, kunstigt skabte afløb samt regnvand, mens der i de øvrige for forskellige sektorer er fastsat betingelser for udledning af forskelligt spildevand i almindeligt overfladevand (*Moniteur belge* af 29.9.1976).

Kommissionen fandt, at de nævnte bestemmelser ikke sikrede gennemførelse af direktivet, idet:

a) loven af 26. marts 1971 kun indeholdt en lovmæssig bemyndigelse til »at træffe foranstaltninger for at beskytte grundvandet med henblik på dettes eventuelle anvendelse i husholdningerne«; loven blev ikke fulgt op af egentlige foranstaltninger, der kunne sikre gennemførelsen af direktivet. I øvrigt var bemyndigelsen snævrere end direktivets anvendelsesområde, idet direktivet omfatter miljøbeskyttelse, forbedring af livskvaliteten og beskyttelse mod forureningsrisiko for alle former for grundvand og ikke kun grundvand, der skal anvendes i husholdningerne, ligesom

b) det fremgår af selve titlen, at bekendtgørelserne af 3. oktober 1975 og 3. august 1976 kun vedrørte tilførsel af spildevand til overfladevandet og ikke til grundvandet.

Ved skrivelse af 9. juli 1984 anmodede Kommissionen i henhold til EØF-traktatens artikel 169 den belgiske regering om at fremsætte sine bemærkninger til det således påtalte traktatbrud.

Ved skrivelse af 26. september 1984 tilstillede den belgiske regering Kommissionen ordlyden af et dekret af 24. januar 1984 fra Regionen Flandern om nærmere bestemmelser om beskyttelse af grundvandet samt ordlyden af en række bekendtgørelser af 22. marts 1984 til gennemførelse af det nævnte dekret, udstedt af Det Styrende Råd for Regionen Flandern.

Kommissionen fastslog, at de nævnte forskrifter, som den i øvrigt fandt ufuldstændige i forhold til direktivets bestemmelser, kun vedrørte Regionen Flandern, og at der ikke var truffet gennemførelsesforanstaltninger for Regionen Wallonien og Regionen Bruxelles.

I en begrundet udtalelse af 22. februar 1985, meddelt den belgiske regering samme dag, opfordrede Kommissionen regeringen til at træffe de nødvendige foranstaltninger inden for en frist på to måneder.

Den begrundede udtalelse blev ikke besvaret. Kommissionen modtog imidlertid oplysning om, at der forelå en bekendtgørelse, udstedt af Det Styrende Råd for Regionen Flandern den 27. marts 1985, om de forhold, der kan medføre forurening af grundvandet; denne bekendtgørelses ikrafttræden (*Moniteur belge* af 20.7.1985) ville efter Kommissionens opfattelse i det mindste delvis sikre gennemførelsen af direktiv 80/68/EØF i Regionen Flandern. Da der imidlertid ikke var truffet foranstaltninger for Regionerne Wallonien og Bruxelles, anlagde Kommissionen nærværende traktatbrudssag den 7. januar 1986.

2. Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

1. *Kommissionen* har nedlagt følgende påstande:

— det statueres, at kongeriget Belgien har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til traktaten, da det ikke inden for den fastsatte frist har udstedt de nødvendige lov- eller forvaltningsforskrifter for at efterkomme Rådets direktiv 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer;

— kongeriget Belgien tilpligtes at betale sagens omkostninger.

2. *Kongeriget Belgiens regering* har ikke nedlagt egentlige påstande.

III — Parternes anbringender og argumenter

1. *Kommissionen* har henvist til medlemsstaternes generelle forpligtelse, således som den fremgår af EØF-traktatens artikler 189, stk. 3, og 5, stk. 1, og har endvidere henvist til den specifikke forpligtelse i henhold til ovennævnte artikel 21, stk. 1, i direktiv 80/68/EØF. Kommissionen har anført, at det påtalte traktatbrud må anses for bevist, idet der ikke er vedtaget gennemførelsesbestemmelser for Regionerne Wallonien og Bruxelles.

2. *Den belgiske regering* har forklaret, at den forsinkede gennemførelse af direktivet skyldes, at de institutionelle reformer af 8. august 1980 medførte, at en betydelig kompetence inden for miljøområdet blev overflyttet fra statsmagten til regionerne, hvilket indebar, at der skulle oprettes og opbygges nye institutioner, som f. eks. institutionerne for Regionen Bruxelles, der blev oprettet i 1985. Regeringen har understreget, at direktiv 80/68/EØF er sikret tilstrækkelig gennemførelse i Regionen Flandern, og har oplyst, at med hensyn til Regionen Wallonien ville et forslag til dekret blive forelagt for Regionens Styrende Råd inden den 30. juni 1986, og at et forslag til bekendtgørelse er under udarbejdelse for så vidt angår Regionen Bruxelles.

IV — Oplysninger fremkommet under den mundtlige forhandling

Under den mundtlige forhandling den 25. marts 1987 oplyste den belgiske regering, at Det Styrende Råd for Regionen Wallonien havde vedtaget dekretet for den nævnte Region, og at dette ville blive forelagt for Belgiens Conseil d'Etat og derefter fremsat i Det Regionale Råd for Wallonien og i Wallonien's Lovgivende Forsamling. Med hensyn til Regionen Bruxelles oplyste den belgiske regering, at den ovenfor nævnte bekendtgørelse nu er udarbejdet, og at den ligeledes vil blive forelagt for Conseil d'Etat og derefter — medmindre der opstår problemer — kan træde i kraft inden for kort tid.

C. Kakouris
Refererende dommer